

La comunicació de la justícia, a debat //

La revista Engega va organitzar, el dia 13 de desembre de 2007, una taula rodona per presentar la relació que els mitjans de comunicació i l'Administració de justícia mantenen a Girona. Periodistes i magistrats han defensat les seves posicions en un acte que demostra que la Universitat de Girona resulta ser un territori neutral molt adient per dur a terme experiències com aquesta.

Per una banda, els periodistes i, per l'altra, els magistrats, una relació marcada per la dissimetria d'interessos. Mentre que els primers defensen la necessitat d'informar els ciutadans d'allò que passa en els tribunals de justícia, els segons es mantenen fermes en la voluntat d'assegurar la privacitat del procés judicial. És un univers complex, pels confins del qual es passen la premsa groga —d'una banda— i uns jutges que pensen que el secret de sumari és el segell amb què blinden la seva feina —de l'altra. Però entre aquests extrems hi ha un lloc per a la informació veraç i de qualitat, com la que practiquen molts periodistes professionals, facilitada per la tasca de magistrats sensibles a la necessitat que tenen els ciutadans de saber què es cou en els jutjats, que és, a la fi, el lloc des del qual s'administra la justícia, un dels pilars del nostre sistema de dret. És per això que la revista *Engega* va decidir reunir el bo i millor d'aquests dos mons perquè, per primer cop i de manera conjunta, expressessin els uns davant dels altres quines són les regions i les fronteres de cadascú per poder desenvolupar amb garanties la seva professió.

Per què ara?

Era el moment idoni per dur a terme una experiència com aquesta. Una successió d'esdeveniments que han tingut lloc en els darrers mesos posava en relleu que la llibertat d'informació no era una màniga tan ampla com fins aleshores es pensava. L'estiu del 2007 havia vist segrestar la revista *El Jueves* per suposades calúmnies a uns membres de la Casa Real i, a la tardor, coincidint amb la visita del rei a Girona, es va desfermar l'afer de la crema de les fotografies. A més, s'hi podien afegir les dificultats que, a Barcelona, es posava als informadors per treballar als passadissos de la Magistratura.

Amb tots aquests precedents, les persones que es van aplegar a la sala de graus de la Facultat de Dret tenien prou llenya per encendre un bon foc, un foc que, un cop encès, va escalfar la sessió i la va mantenir ben viva fins al final. Per a l'ocasió, *Engega* havia convidat el president de l'Audiència Provincial de Girona, Fernando Lacaba, i el pre-

sident del Col·legi de Periodistes de Girona, Narcís Genís, que formaven una taula moderada per Xavier Arbós, degà de la Facultat de Dret de la UdG. Per fer preguntes als ponents, es va organitzar una *fila 0* en la qual van ser presents Jordi Xargayó, director del *Diari de Girona*; Jordi Grau, director adjunt d'*El Punt*; el fotògraf Jordi Ribot; l'intendent dels Mossos a Girona Joaquim Bayarri; el cap d'informatius de la SER, Ramon Iglesias; la sotsdirectora de l'Agència Catalana de Notícies, Anna Nogué; el coordinador dels estudis de Comunicació de la UdG, Jordi Xifra; Mercè Alcocer, cap de Comunicació del TSJC; el magistrat Carles Cruz, i el fiscal en cap de Girona, Josep M. Casadevall.

Comença la sessió

L'inici de la sessió va constar d'una doble presentació: la que va fer en primer lloc Josep M. Fonalleras, coordinador d'*Engega*, i la que van dur a terme quatre periodistes que *es treballen l'Audiència*, en un esquema que reproduïa la voluntat de situar els assistents en la realitat del problema que es presentava.

Fonalleras va destacar el paper de la revista de la UdG en l'escenari de la comunicació gironina i la voluntat de convertir-se en un referent pel que fa a la divulgació del coneixement que produeix la Universitat, sense renunciar a prendre part en l'actualitat i plantejar sessions com la s'havia d'iniciar en aquells moments. Per la seva banda, Fidel Balés (*El Punt*), Lluïsa Fuentes (SER), Olga Rodríguez (TVE) i Marc Rovira (*Diari de Girona*) van presentar la seva experiència en el dia a dia de l'Audiència de Girona.

Balés va fer èmfasi en la dificultat que suposa informar quan el secret de sumari s'ha fet moneda habitual en la instrucció dels judicis. Fuentes va destacar el paper dels advocats com a generadors d'informacions no sempre desintereessades. Rodríguez va defensar el treball dels informadors i la necessitat de "treballar amb notícies i no amb rumors". Tancava aquesta introducció Marc Rovira, que va presentar la proximitat com una de les dificultats a què s'enfronta el periodista de successos de Girona, un lloc on, més tard o més d'hora, pot haver-hi algú conegut en el judici, la qual

Fernando Lacaba, president de l'Audiència Provincial: "Els protocols de relació amb els mitjans són inoperants".

Narcís Genís, president del Col·legi de Periodistes de Girona: "Els informadors necessitem els jutges, però ells no ens necessiten a nosaltres".

cosa no ha d'interferir en la feina de l'informador, malgrat que, segons el parer del periodista, no sempre sigui fàcil. En la presentació que Xavier Arbós, com a moderador de la taula, va fer de la situació, va insistir en la responsabilitat dels mitjans en la comunicació de la justícia i en el risc que contrau el condemnat d'esdevenir estigmatitzat per la informació. Entrats ja en el plantejament de les qüestions, Fernando Lacaba va manifestar que els protocols de relació amb els mitjans resulten inoperants. Pel que fa a la polèmica viscuda als passadissos de l'Audiència, a Barcelona, el president de la de Girona va ser contundent en assenyalar que aquells espais no eren fonts d'informació, perquè aquesta es produïa a l'interior dels jutjats. Narcís Genís va fer èmfasi en la relació desigual entre els informadors i els jutges, perquè "els informadors necessitem els jutges, però ells no ens necessiten a nosaltres". És per això que, segons Genís, molts cops els periodistes han de buscar la informació als passadissos per poder explicar a l'opinió pública què és el que passa.

Quan va arribar el torn de les preguntes per a la fila 0, els assistents van incidir en diversos aspectes que havien estat plantejats des de la taula. D'aquesta manera, Jordi Xifra va destacar el perjudici que per als mitjans suposaven les dificultats per obtenir informacions de qualitat, la qual cosa anava a favor del sensacionalisme i l'especulació. Mercè Alcocer, des de la seva posició al TSJC, va defensar la feina que es fa des de la magistratura i va demanar la col·laboració de tots els implicats per millorar l'eficàcia dels canals per produir una informació de qualitat. Per aconseguir-ho, va dir Alcocer, el consens de totes les parts és el més important. Per Josep M. Casadevall, si els jutges no informen és perquè no en tenen necessitat i perquè ja tenen prou feina amb la que els és pròpia. Els factors empresarials van ser aquells que Ramon Iglesias va destacar per mostrar el perquè de l'interès permanent per tot allò que passa als jutjats. Els gestors marquen les estratègies informatives i els objectius són presents en l'empresa informativa. Jordi Grau va apel·lar a la Constitució quan va dir que la informació és un dret i, en el cas que els jutges hi creguin, l'han de respectar.

A la fi de la sessió els participants es van mostrar satisfets, tot i que com es va posar de manifest aquest cop havien estat convocats, precisament, aquells d'ambdues bandes que estan més compromesos a donar un impuls a la comunicació veraç i de qualitat de la justícia.

Tres instantànies del debat.
Foto: Marc Martí, Diari de Girona